

Džerzejský obor na mäso

Džerzejský obor je ťažké mäsové plemeno, vyšľachtené koncom 19. storočia v americkom štáte New Jersey. Jeho šľachtelia – John a Thomas Black chceli vyšľachtiť veľké plemeno sliepok, ktoré malo nahradiť morčacie mäso.

Na vzniku plemena majú podiel čierne javanky, croad langšanky a tmavé brahmanky. Neskôr mali jeho zmasilosť zlepšiť indické bojovníčky. V USA boli čierne džerzejské obry uznané v roku 1922, do Európy ich priviezli až neskôr a využívali sa vo veľkochovoch. Ako hydinu na produkciu mäsa ich však neskôr nahradili brojler, ktoré rýchlejšie rástli a obry sa neskôr v Európe už temer nechovali. Plemeno sa zachovalo vďaka britským a holandským chovateľom. V bielom ráze boli obry v USA uznané v roku 1947. Modré obry sa začali chovať v roku 1981 v blízkosti Bern Kansas, USA a uznané boli v roku 2003. Zdrobnená forma plemena nie je vyšľachtená.

Špecifická chovu

Džerzejské obry sú pokojného temperamentu a nelietajú. Zvieratá sa medzi sebou dobre znášajú, k bojom nedochádza ani medzi kohútmi. Veľkosti plemena treba prispôbiť chovateľské zariadenie, ktoré by malo byť priestrané. Americké stránky uvádzajú, že na jedno chovné zviera treba počítať so 4 štvorcovými stopami (asi 1,4 m²) a pokiaľ v kuríne trávia väčšinu času, potom radšej s 2 – 2,8 m². Hrady by nemali byť umiestnené príliš vysoko, aby si zvieratá pri zoskoku neporanili beháky. Na jednu sliepku treba počítať aspoň 38 cm.

Znáškové hniezda sa odporúčajú s rozmermi 0,45 × 45 cm. Umiestnené môžu byť na podlahe alebo zavesené, asi 0,35 m. Výbeh postačí menší, oplodnenie môže byť nižšie – obry nelietajú, pokiaľ nie sú vyplašené. Kŕmidlá a napájačky by mali

byť umiestnené do odpovedajúcej výšky tak, aby boli na úrovni chrbta. Kŕmna dávka musí byť bohatá, ale pri jej zostavovaní treba dbať na to, aby chovné zvieratá netučneli. V malom výbehu majú džerzejské obry pri energeticky bohatej strave sklon k tučneniu, čo negatívne ovplyvňuje znášku. Kvokavosť sa objavuje zriedka. Vajce do liahne alebo i pod kvočku nasadzujeme najneskôr vo februári. Niektoré zdroje uvádzajú, že liahnutie môže trvať o 1 – 2 dni dlhšie. Pre výstavy sú džerzejské obry vhodné až od pol roka veku; odpovedajúci telesný rámec dosiahnu v 8 – 9 mesiacoch veku.

Sliepky sú dobrými nosnicami – ročne zniesú 160 (180) až 200 vajec so svetlohnedou škrupinou, s hmotnosťou 58 – 63 g. Znáška začína vo veku 6 mesiacov. Kurčatá rýchlo rastú. Kým však dorastú do požadovaného objemu, trvá to dlho, preto sa chovatelia snažia, aby sa kuriatka liahli už v zime. Majú tak dostatok času dosiahnuť odpovedajúcu hmotnosť na výstavy v nasledujúcom roku. Na jatočné účely možno zvieratá použiť od veku 2 mesiacov. Pokiaľ však majú dosiahnuť plnú hmotnosť, doba výkrmu musí byť dlhšia, aj 8 – 9 mesiacov. Mäso je jemné a chutné, vhodné na pečenie.

Džerzejské obry sú vyšľachtené v troch farebných rázoch – čierne, biele a modré s lemom. Pôvodné, najčastejšie chované čierne, majú zobák čierny, beháky čierne, prípustný je zelenkastý nádych. Modré s lemom majú zobák čierny s prímiesou žltej farby, beháky majú rovnaké ako čierne. Pre biele je charakteristický zobák svetlo-rohový s prímiesou žltej farby a zelené beháky so žltými chodidlami.

Hmotnosť kohútov sa v prvom roku pohybuje od 4,6 do 5,3 kg, pričom môžu dosahovať až 6 kg (voľakedy kastrované kohúty – kapúny vážili 8 – 9 kg). Sliepky v prvom roku vážia 3,6 až 4,3 kg. Pre džerzejské obry je typický listový hrebeň.

DOMINIKA DOLEŠOVÁ

Džerzejské obry sa medzi sebou veľmi dobre znášajú.

FOTO – ARCHÍV

O registrácii chovateľov prasiat

Po prečítaní emailovej správy zo dňa 19. 11. 2018 z Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy (RVPS) Humenné, som zostal v nemom úžase. Prečo? Treba im nahlásiť neregistrovaných chovateľov prasiat.

môj názor

Déja vu 50. rokov sa dnes vracia v podobe Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2018/1669 zo 6. novembra 2018.

V 50. rokoch sa chovali ošípané štýlom – jedno pre štát na kontingent a jedno na čierno, pod hrozbou pokút a väzenia, pre rodinu. A teraz je to späť. Pokuty, pokuty, pokuty. Hrozby EÚ a ministerstva pre tých, čo si chcú sami vychovať vlastné prasa, zdravé mäso pre rodinu, kvôli zlej finančnej situácii niečo ušetriť, ale to sa na Slovensku musí skomplikovať. To, aká „buzerácia“ nastane po zaevidovaní chovu zo strany štátu, vedľa iba tí, čo s ňou už prišli do kontaktu. Zaregistrovať farmu, zaregistrovať prasa, ročne absolvovať niekoľko kontrol (veľkosť chlieva, dodržiavanie svetelného režimu 16 hodín denne...), viesť evidenciu, veterinárne záznamy, hlásiť porážku, odhlásiť zvieratá, farmu, a aj po ukončení chovu stále očakávať kontroly, či niečo ešte chovateľ nechová. Všetko to máme podchytené, budeme to kontrolovať preventívne!

Na všetky úkony sú termíny a obyčajný človek to neovláda, nerozumie tomu. A naučte starého človeka používať počítač a internet, lebo mu treba tlačivo. Alebo absolvujú celodenný výlet do najbližšej RVPS, alebo navštívia Plemenárske služby a tlačivo si požiadajú. Všetko pod hrozbou pokút. A mož-

no mu ostane i trochu času, lebo on si chce iba vychovať prasa! A pokuty predsa treba platiť, aby aj vojsko malo peniaze na predražené lietadlá – veterány z Ameriky!

V 50. rokoch tiež fungovali bonzáci, domoví dôverníci, uličné výbory. Mnohí si to pamätajú. A dnes chce ministerka urobiť bonzákov zo starostov. Nič nie je horšie, ako keď politik vsádza na primitívnu závisť. A z tohto dôvodu odmietam ako starosta byť tohto udavčstva vykonávateľom (aj naša rodina bola v 50. rokoch obeťou takýchto udavčov) a budem dodržiavať sľub starostu, kde sa okrem iného píše, že budem ochraňovať záujmy obce. A v záujme obce, čiže občanov obce, ktorí ju tvoria, je vychovať si zdravé prasa, bez byrokratických zásahov štátu, a už absolútne bez zásahu protislovensky zameranej EÚ.

Čo bude nasledovať potom? Dane za prasatá, poplatky za povolenie chovu, poplatky za zabíjačky, poplatky, a nie malé, za kafilerku? Salámová metóda

osvedčená z dielne EÚ. Všetko naložme Slovákom! A pokiaľ sa mu nesiahne na rodinu, na tradície. A domáci chov prasiat takou tradíciou je!

Právym zámerom vyššie uvedeného rozhodnutia, kde sa v bode 4 jednoznačne uvádza, že Slovensko už neuplatňuje výnimku v hospodárstvach s jedinou ošípanou (čiže sa dobrovoľne vzdala výnimky!) a až následne sa výnimka zrušila v článku 1, je byrokraciou znechutiť ľuďom domáci chov prasiat a donútiť ich kupovať si nezdravé mäso zo super hypermarketov, mäso posledných tried, ktoré už na západe nik nechce, a tiež narušiť aj tak chabú potravinovú bezpečnosť Slovenska. Hoci oficiálne sa uvádza ochrana pred africkým morom ošípaných.

Ja sa pýtam, v krajinách, kde sa výnimka neuplatňovala, prasáci mor nie je evidovaný? Ale je. Čiže mor je iba zahmlievací dôvod! A prečo si tú výnimku minis-

terstvo neuplatnilo naďalej? Čo tým sledovalo? Čo nás čaká nabudúce? Krúžkovanie hydiny? Je to podraz na slovenských gazdov z dielne MPRV SR pod vedením ministerky Gabriely Matečnej.

Mnohí starší si pamätajú Rastu Piška a jeho listy premiérovi. Končil ich legendárnou hláškou: „PS: Tú sviňu, čo pre vás chováme...“ a vždy doplnil podľa aktuálnej politickej témy. Zaujímavá bola tá, kde končil: „PS: Tá sviňa, čo pre vás chováme, si dala na seba kabát a ušla zadným vchodom ministerstva kultúry“. Svine sú už také. Ja iba dodám, že na každú sviňu sa už voda varí. Aj na každého, čo koná proti slovenskému chovateľovi.

Chcel by som sa zároveň poďakovať predsedníčke Národnej koalície Ing. Slavene Vorobelovej, ktorá ako jediná politička prejavila záujem poukázať na tento podraz na vidieckeho občana napísaním svojho pohľadu na vec. Ostatné strany spia...

JÁN STANKO
starosta obce Parihuzovce
(okres Snina)

Vykonávacie rozhodnutie Komisie EÚ o identifikácii a registrácii zvierat

Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1669 zo 6. novembra 2018, ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2006/80/ES, ktorým sa niektorým členským štátom udeľuje výnimka ustanovená v článku 3 ods. 2 smernice Rady 92/102/EHS o identifikácii a registrácii zvierat (iba české, francúzske, portugalské, slovenské, slovinské a talianske znenie je autentické).

Európska komisia, so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, so zreteľom na smernicu Rady 2008/71/ES z 15. júla 2008 o identifikácii a registrácii ošípaných, a najmä na jej článok 3 ods. 2, keďže:

1. V smernici 2008/71/ES sa stanovujú minimálne požiadavky na identifikáciu a registráciu ošípaných.

2. Podľa článku 3 ods. 1 smernice 2008/71/ES členské štáty zaisťujú, aby mal príslušný úrad k dispozícii platný zoznam všetkých hospodárstiev držiacich zvieratá v pôsobnosti tejto smernice a nachádzajúcich sa na ich území.

3. Podľa článku 3 ods. 2 smernice 2008/71/ES môžu byť členské štáty oprávnené, aby vylúčili zo zoznamu hospodárstiev vyžadovaných na základe článku 3 ods. 1 uvedenej smernice fyzické osoby, ktoré držia jedinou ošípanú určenú na vlastnú potrebu alebo konzumáciu, pod podmienkou, že dané zviera sa pred premiestne-

ním podrobí kontrolám stanoveným v uvedenej smernici.

4. Rozhodnutím Komisie 2006/80/ES (z 1. 2. 2006, ktorým sa niektorým členským štátom udeľuje výnimka ustanovená v článku 3 ods. 2 smernice Rady 92/102/EHS o identifikácii a registrácii zvierat – Ú. v. EÚ L 36, 8. 2. 2006, s. 50) sa Českej republike, Francúzsku, Portugalsku, Slovensku, Slovinsku a Taliansku udelilo povolenie uplatňovať výnimku v súčasnosti stanovenú v článku 3 ods. 2 smernice 2008/71/ES, pokiaľ ide o hospodárstva s jedinou ošípanou. Česká republika, Francúzsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko a Taliansko potvrdili, že už neuplatňujú výnimku stano-

venú v článku 3 ods. 2 smernice 2008/71/ES, pokiaľ ide o hospodárstva s jedinou ošípanou.

5. Rozhodnutie 2006/80/ES by sa preto malo zrušiť.

6. Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá, prijala toto rozhodnutie: **Článok 1** – Rozhodnutie 2006/80/ES sa zrušuje. **Článok 2** – Toto rozhodnutie je určené Českej republike, Francúzskej republike, Slovenskej republike, Portugalskej republike, Slovinskej republike a Talianskej republike. V Bruseli 6. novembra 2018. Za Komisiu: Vytenis Andriuskaitis, člen Komisie.

Úradný vestník Európskej únie;
8. 11. 2018